

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Vår ref.: AFH/sei

Oslo, 5. desember 2024

HØRING – FRIPOLISER OG ANNEN PRIVAT TJENESTEPENSJON

Det vises til Finansdepartementets høringsbrev av 13. september 2024. Finansforbundet er den største fagforening innen finanssektoren med 36 000 medlemmer. Forbundet gir her sine kommentarer og vurderinger til utredningen av endringer i regelverket om private garanterte pensjonsprodukter.

Finansforbundets vurderinger

1. Bufferfond

Det bør ikke innføres tak på bufferfondet

Pensjonsleverandørene kan avsette deler eller hele avkastningsoverskuddet (avkastning utover garantert rente) til et bufferfond som kan benyttes til å dekke differansen opp til avkastningsgarantien ved eventuell manglende avkastning på kontraktene i kollektivporteføljen. Økning av pensjonsytelsene samt ivareta kundenes og leverandørenes behov for en avkastningsbuffer er formålet. Finansforbundet mener det ikke er klokt med et tak på bufferfondet. Dagens regelverk tyder på at selskapene har incentiver til å frigjøre bufferne for å gi pensjonsregulering til kundene samtidig som de får sin andel av overskuddet. Man kan vurdere andre former for å sikre at bufferfondet blir benyttet til å oppregulere fripolisene; eksempelvis at en gitt prosent av avkastningsoverskuddet går til oppregulering. Finansforbundet støtter at det ikke innføres tak for bufferfond.

Hensiktsmessig med krav til nedbygging av bufferfond i utbetalingsperioden

Finansforbundet er enig med arbeidsgruppens flertall at det fortsatt skal være bindende regler om nedbygging av bufferfondet i utbetalingsperioden. Det antas å sikre at bufferfondet blir tilført fripoliseinnehaveren. Videre er det sannsynlig at i utbetalingsfasen

har det større verdi for fripoliseinnehaveren å få det utbetalt enn muligheten for økt risikotakning i forvaltningen.

Tilførsel og bruk av frigjort bufferfond

Dersom det er midler igjen på bufferfondet bør man finne løsninger for hvordan disse midlene kan frigis til kunden, enten gjennom oppjustering av pensjonsytelsene av alderspensjon og evt. etterlattepensjon, alternativt utbetalt som kronebeløp. Dette er ikke leverandøren sin kapital, men kundenes.

Gjenstående buffer ved firpoliseinnehaverens død

Finansforbundet støtter arbeidsgruppens flertall om at gjenstående bufferfond ved fripoliseinnehaverens død skal tilføres risikoresultatet, men at pensjonsleverandørene bare kan holde tilbake inntil 20 prosent av denne delen av risikooverskuddet til risikoutjevningsfondet.

2. Lånt egenkapital

Avventende til innføring av lånt egenkapital – behov for utredning

Målet må være å sikre bedre langsiktig forvaltning av fripolisebestanden og dermed økt pensjon for fripoliseinnehaveren. Nye regler for bufferfond ble innført 1.januar 2022 for kommunale pensjonsordninger og 1. januar 2024 for private ytelsesordninger. Dette ble innført for å skape rom for selskapene å ta noe mer risiko for å øke fremtidig avkastning. Foreløpige analyser tyder på liten eller minimal utnyttelse av dette. Finansforbundet er i utgangspunktet positive til å vurdere andre virkemidler, deriblant innføring av lånt egenkapital, men vi må la tidligere endringer virke først. Innføring av lånt egenkapital innebærer en vesentlig overføring av risiko fra foretakene til fripoliseinnehaver. Finansforbundet mener at en eventuell endring forutsetter en grundig gjennomgang av både regelverket og forskriftene m.m. Dette for å sikre helheten og kvaliteten i forsikringslovgivningen.

3. Amortisert kost

Finansforbundet mener at muligheten til å føre eiendeler til amortisert kost må beholdes. Det bør derfor ikke gjøres endringer i dette regelverket. Viser for øvrig til arbeidsgruppens flertall sin kommentar.

4. Fripoliser med investeringsvalg, redusert utbetalingstid og andre endringer i fripolisekontrakter

Fripolise med investeringsvalg bør være hovedsporet

Fripolise med investeringsvalg reduserer livselskapets risiko og livselskapene har derfor en egeninteresse av å tilby løsninger for konvertering av garanterte fripoliser. På den andre

siden er det mange kunder som potensielt vil kunne motta en høyere pensjonsutbetaling ved en konvertering til fripolise med investeringsvalg. Når man går av med pensjon er det flere kilder til pensjonsutbetaling; folketrygden, tjenstepensjon (innskuddspensjon, ytelsespensjon, garanterte fripoliser m.m.) og privat sparing. For mange er Folketrygden den største delen av pensjonsutbetalingen og for mange utgjør de garanterte fripolisene en mindre andel av pensjonsutbetalingen. Det taler for at kundene bør få mulighet til å konvertere sine fripoliser til fripolise med investeringsvalg etter gjennomført rådgivning.

Informasjons – og rådgivningskrav

Finansforbundet mener at det er nødvendig med god og trygg rådgivning på dette området, da dette for mange er vanskelig og komplisert. Det er viktig at kundene får tilstrekkelig informasjon til å kunne forstå konsekvensene av de beslutningene de tar. Digitale løsninger for konvertering med rådgiverstøtte vil kunne være en forenkling som er mindre ressurskrevende for selskapene, og samtidig sikrer at kunden får nok informasjon til å ta rett valg for sine fripoliser. Å tilby investeringsvalg som standardløsning i utbetalingsperioden vil kunne bidra til en ytterligere forenkling. Vi ser derfor for oss en forenkling slik at konkurransen mellom leverandørene øker uten at kundenes interesser svekkes.

Investeringsvalg i utbetalingsperioden bør bli standardløsningen

Finansforbundet mener det er lite fornuftig for kundene at fripolisen omdannes til en garantert fripolise i utbetalingsperioden, som lovens hovedregel sier. Dette er en standardløsning som ikke nødvendigvis er å «anbefale» alle kunder. Finansforbundet mener dagens regler om at investeringsvalg opphører på uttakstidspunktet som standardvalg bør endres. Finansforbundet støtter derfor forslaget om å endre standardløsningen for fripoliser med investeringsvalg til investeringsvalg også i utbetalingsperioden med mindre kunden gir beskjed om noe annet.

Overføring til Egen Pensjonskonto

Finansforbundet er positive til at man kan samle sine pensjonsavtaler i en avtale eller på ett sted. Egen pensjonskonto (EPK) kan være en løsning for nettopp dette. Finansforbundet mener at en løsning som plasserer pensjonskapital i EPK, vil kunne gi økt konkurranse, som igjen fører til reduserte kostnader og en helhetlig forvaltning av pensjonskapitalen som vil sikre en høyere pensjonsutbetaling for kundene. Vi mener likevel at dette er for tidlig å konkludere med, da alle konsekvenser ikke er utredet.

Redusert utbetalingstid – ikke endre den generelle tilgangen

Grensen for avtalebasert reduksjon av utbetalingstiden for små fripoliser kan omfatte relativt høye pensjonsytelser. Grensene for omdanning av små fripoliser har relativt nylig blitt økt betydelig. Finansforbundet mener det er feil å øke grensene ytterligere nå.

Konklusjon

Finansforbundet mener at:

1. Det bør ikke innføres tak på bufferfondet
2. Det er hensiktsmessig med krav til nedbygging av bufferfond i utbetalingsperioden
3. Lånt egenkapital: Avventende, må ses på i forhold til eksisterende regelverk og virkningen av endringer gjort rundt bufferkonto 1.1.2024
4. Amortisert kost må beholdes
5. Fripolise med investeringsvalg bør være hovedsporet
6. Informasjons- og rådgivningskrav kan forenkles
7. Investeringsvalg i utbetalingsperioden bør bli standardløsningen
8. Overføring til Egen Pensjonskonto: Bør utredes
9. Redusert utbetalingstid: Ikke endre den generelle tilgangen

Med vennlig hilsen

FINANSFORBUNDET



Arne Fredrik Håstein

nestleder